

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto

Valintaesitys
Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020
Suomen rakennerahasto-ohjelma

Kainuun liitto

Hankkeen julkinen nimi Investoi Paltamoon	
Hakemusnumero 308812	Kokouksen päivämäärä 9.12.2020
Saapumispäivämäärä 3.11.2020	Diaarinumero EURA 2014/10646/09 02 01 01/2020/Kainuu
Käsittelijä Heikki Immonen	Viranomainen Kainuun liitto
Hakijan virallinen nimi Paltamon kunta	
Toimintalinja 1. Pk-yritystoiminnan kilpailukyky	
Erityistavoite 2.1. PK-yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistäminen	
Tukimuoto Alueellinen kehittämistuki: kehittämishanke	
Alkamispäivämäärä 1.5.2021	Päätymispäivämäärä 31.12.2022

Hankkeen sisältö

Kestävää kasvua ja työtä 2014-2020 - Suomen rakennerahasto-ohjelmassa toimintalinjassa 1, erityistavoitteessa 2.1 todetaan että elinkeinorakenteen monipuolistamiseksi ja kasvavien, innovatiivisten ja kansainvälistyvien yritysten lisäämiseksi on tarpeen tukea pk-yritysten uudistumista, kestävä kasvua ja kansainvälistymistä. Samassa erityistavoitteessa todetaan myös, että toimenpiteitä kohdennetaan myös liiketoimintaosaamisen vahvistamiseen ja erikoistumiseen, verkostoyhteyksien luomiseen, uusien yhteistoimintamuotojen kehittämiseen erityisesti kansainvälistyvissä liiketoiminnassa sekä uudenlaisten tuotanto- ja jakeluketjujen luomiseen. Lisäksi biotalous ja sen liiketoimintaekosysteemien vahvistaminen on mainittu keskeisenä kehittämisen painopistealueena Kainuun maakuntaohjelmassa 2018-2021.

Paltamoon suunnitteilla olevan biotuotetehtaan myötä Paltamon yritystoimintaympäristö on suuren murroksen edessä. Kunnan väkimäärän odotetaan nousevan jo rakentamisen aikana huomattavasti ja kymmenet ja jopa sadat yritykset hakevat kasvua biotuotetehdashankkeesta. Investoi Paltamoon –hankkeella edesautetaan paikallisten, alueellisten, valtakunnallisten ja myös kansainvälisten yritysten investointien toteutumista Paltamoon. Investointien mahdollistaminen sekä yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edesauttaminen ovat hankkeen keskeisiä tavoitteita. Biotuotetehdashanke toteutuessaan muuttaa Paltamon ja myös koko Kainuun yhä houkuttelevammaksi alueeksi uusille investoinneille. Invest-in toiminnan myötä syntyy uusia työpaikkoja ja liiketoimintamahdollisuuksia. Investoi Paltamoon –hanke mahdollistaa pienen kunnan toimintaympäristön kehittämisen, jotta investointien toteutuminen voidaan maksimoida. Hankkeen jälkeen toimintaa jatketaan luodun mallin pohjalta kunnan toimintana yhteistyössä hankkeen aikana muodostuneen yhteistyöverkoston kanssa. Hankkeessa tehdään tiivistä yhteistyötä alueen yrityskehitysorganisaatioiden ja muiden kuntien kanssa.

Hankkeen nimi: Investoi Paltamoon

☒ Hankkeen toiminta kohdistuu yhden maakunnan alueelle	☐ Hankkeen toiminta kohdistuu usean maakunnan alueelle	☐ Hankkeen toiminta on valtakunnallista
Maakunnat Kainuu		
Seutukunnat Kajaanin		
Kunnat Paltamo		

Lisätietoja hakemuksesta

Hanketta tarvitaan tilanteessa, jossa Paltamon kunnan yritystoimintaympäristö on muuttumassa merkittävästi nopealla aikataululla biotuotetehdashankkeen myötä. KaiCell Fibers Oy:n biotuotetehdas hanke on saanut kesällä 2020 ympäristöluvan ja sen myötä kiinnostus alueen yritystoimintaympäristöön on kasvanut selvästi. Biotuotetehtaan aluetaloudellisten vaikutusten selvityksessä on todettu rakentamisen aikaisten työllisyysvaikutusten olevan Kainuun alueelle n. 1500 henkilötyövuotta kahden vuoden aikana ja tuotannon aikana vuosittain n. 1190 henkilötyövuotta. (Lähde: KaiCell Fibers Oy:n biojalostamon aluetaloudellisten vaikutusten arviointiraportti, 2019). Tehdashankkeen kokonaisinvestoinnin arvo on n. 900 miljoonaa euroa. Aluetaloudellisten vaikutusten arviointiraportin perusteella Kainuussa biotuotetehtaan rakentamisen investoinnin arvosta n. 177 Meur (20%) kohdistuisi suoraan Kainuuseen. Kainuun taloudessa ne aiheuttaisivat kerrannaisvaikutukset mukaan lukien noin 310 miljoonan tuotosvaikutuksen, 109 miljoonan arvonlisäysvaikutuksen ja noin 1 750 työllisen (atp) tai 1 500 työvuoden (ayt) työllisyyden. Raportissa todetaan myös, että aluetaloudellisten mahdollisuuksien hyödyntämisessä lähtökohtana voisi olla ns. Pyhäjoen mallin soveltaminen Kainuun tapaukseen, jolloin yhteistyössä mukana olevista tahoista muodostettaisiin eri ryhmiä ja näin luotaisiin avoimempaa vuoropuhelua sekä potentiaalisia yhteistyömahdollisuuksia oikeiden tahojen välille. Tämän toiminnan käynnistämiseen tarvitaan Investoi Paltamoon hankkeen resurssia.

Tällä hetkellä kunnalta ja alueen yrityksiltä puuttuu selkeä kuva biotuotetehtaan rakentamisen ja toiminnan mukanaan tuomista tarpeista, niiden aikatauluista ja uusista liiketoimintamahdollisuuksista. Tämän kuvan rakentamiseen ja siitä viestimiseen alueen sisällä ja alueen ulkopuolella tarvitaan Investoi Paltamoon -hankkeen resurssia ja hankkeessa tuotettavaa materiaalia ja kehitettävää toimintamallia. Hankkeen tavoitteena on varmistaa biotuotetehtaan myötä alueella toteutettavien investointien mahdollisimman hyvä toteutuminen Paltamoon ja lähialueille. On tärkeää että paikallisilla ja alueellisilla yrityksillä on hyvä ymmärrys biotuotetehtaan rakentamisen ja toiminnan aikaisista tarpeista ja aikatauluista hankkeen toteutuksessa. Tämä edesauttaa hankealueen yritysten mukaan pääsyä alihankintaketjuihin sekä muihin avautuviin palvelutarpeisiin. Lisäksi on olennaista luoda hyvä yhteistyömalli, jotta tuleviin urakkakilpailuihin osallistuvilla alueen ulkopuolisilla yrityksillä on myös mahdollisimman varhaisessa vaiheessa käytössään kattava tieto kunnan ja alueen yritysten tarjoamista teollisuustonteista ja toimitiloista, tuotteista ja palveluista. Tämä kaikki lisää mahdollisuutta alueen yrityksille hyödyntää biotuotetehtaan rakentamisen ja toiminnan mukanaan tuomat uudet liiketoimintamahdollisuudet.

Investoi Paltamoon -hankkeen käyntiin saaminen vuoden 2021 alkupuolella on kriittinen mm. siitä syystä että mikäli paikallisesti ei aloiteta valmistautumista investointien kotiuttamiseen vaan odotettaisiin biotuotetehdashankkeen investointipäätöstä, ollaan valmistautumisessa myöhässä. Mikäli tätä valmistautumista ei aloiteta jo nyt, on odotettavissa että myöhemmässä vaiheessa suuret toimijat omine toimintatapoineen ja olemassaolevine verkostoineen huolehtivat siitä, että vain hyvin pieni osa investoinneista jää alueelle. Hyvällä valmistautumisella saadaan varmistettua investointien mahdollisimman hyvä paikallisuus-/alueellisuus- ja kotimaisuusaste. Hyvästä paikallisen tason valmistautumisesta on hyviä kokemuksia mm. Pyhäjoen ydinvoimalahankkeesta. Pienellä kunnalla ei myöskään ole ilman hankeressurssia mahdollisuutta lähteä kokoamaan tarvittavaa tietoa ja kumppaniverkostoja investointien maksimoimiseksi Paltamoon ja lähialueelle. Vaikka hanke on Paltamon kunnan hanke, hyödyntää täällä tehtävä aktiivinen invest-in toiminta koko Kainuuta.

Kustannusarvio ja rahoitussuunnitelma

Hankkeen nimi: Investoi Paltamoon

Kustannukset	Yhteensä €
1 Palkkakustannukset	104 000
2 Ostopalvelut	21 040
3 Kone- ja laiteinvestoinnit	0
4 Rakennukset ja maa-alueet	0
5 Muut kustannukset	0
6 Flat rate	24 960
Kustannukset yhteensä	150 000
7 Tulot	0
Nettokustannukset yhteensä	150 000

Rahoitus	Yhteensä €	Osuus nettokustannuksista (%)
1 Haettava EAKR- ja valtion rahoitus	105 000	70,00
2 Kuntien rahoitus	45 000	30,00
3 Muu julkinen rahoitus	0	0,00
4 Yksityinen rahoitus	0	0,00
Rahoitus yhteensä	150 000	100,00

Kustannusarvio yhteensä	150 000
--------------------------------	----------------

Rahoitussuunnitelma yhteensä	150 000
-------------------------------------	----------------

Rahoittajan arvio hankkeesta

Hankkeen tuloksena Paltamossa on käytettävissä invest-in materiaalia alueelle sijoittuvien yritysten käyttöön, alueen toimijat ovat verkostoituneet uusien toimijoiden kanssa biotuotetehdashankkeen tiimoilta, toimijoilla on hyvät tiedot biotuotetehtaan myötä alueelle syntyvistä investointimahdollisuuksista ja tarpeista. Ajantasainen materiaali on edellytys alueen investointimahdollisuuksien markkinoimiseksi potentiaalisille uusille toimijoille. Lyhyellä aikavälillä tämä lisää alueen tunnettuutta investointikohteena ja pitkällä aikavälillä tämän odotetaan osaltaan mahdollistavan uusien investointien synnyn alueelle.

Hankkeen tuloksena syntyy myös pysyvä toimintamalli investointien kotiuttamiseksi. Kunnalla on valmiudet ottaa vastaan ja edistää alueelle tulevia investointeja sekä tukea osaltaan niiden kotiuttamista. Alueella on sovitut vastuut ja toimintatavat miten tehdashankkeeseen valmistautumista organisoidaan ja yrityksillä on tiedossa miten Paltamoon voi investoida ja mitä mahdollisuuksia on tarjolla. Hankkeessa luodulla palvelumallilla huolehditaan siitä, että yritysten tarpeisiin voidaan vastata nopeasti ja että aiheeseen liittyen sidosryhmille saadaan välitettyä tietoa tarpeista ja mahdollisuuksista viiveettä. Lyhyellä aikavälillä tämä luo edellytyksiä yritysten uusien kumppanuuksien syntymiseen ja sitä kautta uuden liiketoiminnan suunniteluun. Pitkällä aikavälillä tämä luo työpaikkoja alueelle.

Pitkällä aikavälillä tämä valmistautuminen vaikuttaa tehdashankkeen rakentamisen käynnistyessä sen sujuvuuteen, kun kunta ja yritykset ovat jo hyvin kartalla siitä, mitä missäkin vaiheessa tapahtuu ja millaisia toimijoita ja toimintoja sen myötä alueelle syntyy. Investointien maksimaalinen mahdollistaminen edesauttaa kunnan elinvoiman kehittymistä ja taloutta, myös työllistymismahdollisuuksien lisääntyessä. Yksi iso merkitys on myös sillä, että tehdashankkeesta tulee "arkipäiväinen" jatkuvasti esillä oleva asia, jolla osaltaan hallitaan tehdashankkeeseen liittyvää mielipideilmastoa. Valmistautuminen luo myös uskoa tulevaan ja osaltaan edistää kunnan ja koko Kainuun vetovoimaa elinvoimaisena alueena.

Hankkeen konkreettisia toimenpiteitä ovat investointimateriaalin luominen, verkostoitumistilaisuudet, vierailut muille alueille sekä aktiivinen viestintä.

Rahoittajan esitys

Rahoittajan esitys
☒ Hakemus esitetään hyväksyttäväksi ☐ Hakemus esitetään hylättäväksi

Ratkaisun mahdolliset perustelut ja jatkotoimenpiteet

Kainuun maakuntaohjelman 2018-2021 mukaisen luokituksen osalta hanke tukee kohtaa 1.4. Kainuun elinkeinojen kärkein kasvun, uudistumisen ja kansainvälistymisen tukeminen ja investointien lisääminen. Maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelmassa 2019-2020 todetaan TL 1.4: Kainuuseen tavoitellaan eri toimialojen veturiyrityksiä ja toimialavetureita julkiselle sektorille ja näiden ympärille liiketoimintaekosysteemejä ja osaamiskeskittymiä.

Strategisena toimenpiteenä mainitaan mm.

- Julkisen sektorin toimijat yhteistyössä yritysten kanssa kehittävät olemassa olevia julkisia organisaatioita ja yrityksiä (kasvavia vientiyrityksiä) toimialavetureiksi ja houkuttelevat alueelle uusia. Toimialavetureiden ympärille kehitetään liiketoimintaekosysteemejä ja osaamiskeskittymiä, joissa yritykset sekä tutkimus-, innovaatio- ja kehittämisorganisaatiot tekevät yhteistyötä. Erityisesti panostetaan tuotannon sivuvirtoihin perustuvien tuotteiden ja kannattavan liiketoiminnan luomiseen (kiertotalous). Kehitettäviä liiketoimintaekosysteemejä ovat esimerkiksi Renforsin Ranta Kajaanissa sekä Paltamon biotuotetehdas (Bio Future Factory - konsepti).

Hanke on Kestävää kasvua ja työtä Suomen rakennerahasto-ohjelman, toimintalinja 1. Pk-yritystoiminnan kilpailukyky mukainen. Hanke tukee erityistavoitetta 2.1 Pk-yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistäminen.